

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน
ตามรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. 2540 : ศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้นำ
ชุมชนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นายชุมสาย จันทน์หอม

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ เกี่ยวกิ่งแก้ว ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนน อนุมานราชธน กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณีภูฏี ขพานนท์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบว่า เจตนารมณ์อันแน่วแน่ของสมาชิกสภาว่าง
รัฐธรรมนูญ ฉบับประชาชน ที่มุ่งหวังให้ปวงชนชาวไทยได้มีรัฐธรรมนูญที่คุ้มครองสิทธิและ
เสรีภาพอย่างแท้จริงนั้น ได้รับการตอบสนองจากประชาชนเพียงใด บทบัญญัติที่มีอยู่ใน
รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ในหมวดสิทธิและหน้าที่ของประชาชน หากประชาชนไม่ได้รับรู้และ
เข้าใจแล้ว บทบัญญัติดังกล่าวก็เป็นเพียงตัวหนังสือที่ไร้ประโยชน์ แต่ถ้าหากประชาชนรู้และ
เข้าใจถึงสิทธิของตนแล้ว ก็น่าจะกล่าวได้ว่าความตั้งใจของสมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญนั้น
ประสบผลสำเร็จ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งไปที่ตัวผู้นำชุมชน เพราะผู้นำชุมชนนอกจากจะเป็นตัว
แทนของประชาชนในท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับประชาชน เมื่อผู้นำในชุมชนท้องถิ่น
มีความรู้และเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแล้ว ประชาชนในชุมชนหรือท้องถิ่นย่อม
มีโอกาสรู้และเข้าใจด้วย อย่างน้อยเมื่อประชาชนมีปัญหา ก็สามารถพึ่งพาผู้นำชุมชนของตน
เองได้ และได้รับการชี้แจงอย่างถูกต้อง

การวิจัยตั้งสมมติฐานว่า ผู้นำชุมชนมีความรู้และความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 แตกต่างกันไป ความแตกต่างของระดับความรู้ความเข้าใจนั้นแตกต่างกันไปตามตัวแปรอิสระต่างๆ ที่เป็นพื้นฐานของผู้นำแต่ละท่าน ความแตกต่างของระดับความรู้และความเข้าใจของกลุ่มผู้นำชุมชนเหล่านี้สามารถพิสูจน์ได้ด้วยวิธีการทางสถิติในระดับที่ยอมรับว่ามีนัยสำคัญ

ผลการศึกษาโดยการออกแบบสอบถามไปยังผู้นำชุมชนและผู้นำท้องถิ่นที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ พบว่า ผู้นำชุมชนในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่โดยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 เป็นอย่างดี โดยเฉพาะสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน ทั้งนี้หาใช่เป็นเพราะการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาให้ความรู้จากทางราชการแต่อย่างใด แต่เพราะเนื่องมาจากการที่ผู้นำชุมชนและผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่สนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านทางสื่อมวลชนที่ได้ทำการเผยแพร่ความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญในช่วงที่มีการรณรงค์อย่างคึกคัก นอกจากนั้น บทบัญญัติเรื่องสิทธิเสรีภาพในรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 ส่วนใหญ่เป็นสาระที่เป็นสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานอยู่แล้ว และมาตราบางมาตราได้เคยถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ฉบับก่อนหน้าแล้ว อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติในเรื่องสิทธิทางการเมืองของประชาชนซึ่งถือเป็นเรื่องใหม่นั้น ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำชุมชนยังมีความสับสนและถือว่าผู้นำชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องนี้ในระดับที่ไม่สูงนัก